

Eğitim Felsefesi Bağlamında Kültürün Kavramsal erevesinin İncelenmesi

Nejat Boyacı

MEB Eğitim Yöneticisi

nejatboyaci@gmail.com, ORCID:0000-0009-0651-9804

zet

Günümüzde ideal davranış kalıplarını yansıtan bireyi tasvir etmek için kültürlü sözcüğü yerine medeni, uygar sözcükleri de kullanılmaktadır. Buradaki kullanım ile kültür, toplumun geneli tarafından yansıtılan ortak davranış kalıpları yerine toplum içerisindeki belirli bir zümrenin sahip olduğu, idealize edilmiş soyut olguları karşılamak için kullanılmaktadır. Gündelik hayatta kültür kavramı sanat, davranış, uygarlık, folklor, konuşma, giyinme, yaşam tarzı gibi pek çok olguyu karşılamak için kullanılmaktadır. Kültür ilk etapta bir toplumun genel yaşam biçimi olarak düşünülse de kültür kavramı, tanımlamasında görüş birliğine varılamayan kavramlardandır. Kültür kelimesi soyut ve maddi unsurların karşılığı olabilmektedir. Kültür kelimesinin tarımla ilgili bir kavram şeklinde ortaya çıktığı düşünülmektedir. Kültür kelimesi kaygı, inanışlar gibi soyut anlamının yanında insanların ürettiği her türlü aleti simgeleyen somut anlamda da kullanılmıştır. İnsanların doğayla mücadele süresince ve birbirleriyle ilişkileri sonucunda edindikleri davranış kalıplarının temelinde kültür bulunmaktadır. İnsanların g durumlardan çıkmak adına buldukları çözümler zamanla kalıcı hale gelerek kültürün oluşmasını sağlamıştır. Kültür içeriği gereği pek çok disiplini ilgilendirebilmektedir. Bu durum farklı tanımların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Toplumların maddi ihtiyaçlarını gidermek için ürettiği teknik sistemler ve örfler, adetler, gelenekler gibi ilişki sistemleri kültürü oluşturmaktadır. Kültür sözcüğünün ilk kullanıldığı dönemlerde, ekonomik ve sosyal yaşam tarım temelli bir yaşamdı, dolayısıyla o dönemde oluşan kavramların tarımsal temelli olması olağan görülmelidir. Yetiştirmek, ekmek, biçmek anlamlarıyla vücut bulan kültür kavramına süreç içerisinde soyut anlamlar

yüklenmiştir. Kavram günümüzde daha çok; örf, adet, gelenek, görenek, sanat, dil, folklor gibi soyut olguları karşılamak için kullanılmaktadır. Toplum ve kültür içe içe geçmiş iki unsurdur. Kültürden bahsedebilmek için mutlaka bir insan topluluğunun olması gerekir. İnsanların organize olarak bir arada yaşamaları toplumu oluştururken, toplumun ahenk içerisinde varlığını devam ettirmesi kültür sayesinde olmaktadır. İnsanoğlunun dünyaya ayak basmasından günümüze kadar yarattığı hukuk, etik, görgü kuralları, bilim, teknik, sanat, tıp, mimari vb. bütün maddi ve soyut çıktılar kültürü oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Felsefesi, Kültür, Örgüt Kültürü

The Effects of the Stress Situation Experienced in the Educational Management Process on Performance

Abstract

Today, the words civilized, civilized are also used instead of the word cultured to describe the individual who reflects ideal behavior patterns. With the usage here, culture is used to meet the idealized abstract facts of a certain group in the society instead of the common behavior patterns reflected by the society in general. In daily life, the concept of culture is used to meet many phenomena such as art, behavior, civilization, folklore, speech, dressing and lifestyle. Although culture is considered as the general life style of a society in the first place, the concept of culture is one of the concepts that cannot be agreed upon in its definition. The word culture can correspond to intangible and material elements. It is thought that the word culture emerged as a concept related to agriculture. The word culture has been used in the concrete sense, which symbolizes all kinds of tools produced by people, as well as its abstract meaning such as anxiety and beliefs. Culture is the basis of the behavioral patterns that people acquire during the struggle with nature and as a result of their relations with each other. The solutions that people find in order to get out of difficult situations have become permanent over time and ensure the formation of culture. Due to its cultural content, it can concern many disciplines. This situation leads to the emergence of different definitions. The technical systems produced by the societies to meet their material needs and the relation systems such as customs, traditions and customs constitute the culture. In the times when the word culture was first used, economic and social life was an agriculture-based life, so it should be considered normal that the concepts formed at that time were agricultural-based. Abstract meanings have been attributed to the concept of culture, which is embodied with the meanings of raising, sowing and reaping. The concept is more common nowadays; It is used to meet abstract phenomena such as customs, traditions, customs, art, language, folklore. Society and culture are two intertwined elements. In order to talk about culture, there must be a community of people. While the organized coexistence of people creates the society, the continuity of the society in

harmony is thanks to culture. Law, ethics, etiquette, science, technique, art, medicine, architecture, etc., created by human beings from the time they set foot in the world until today. All material and intangible outputs constitute the culture.

Keywords: Educational Philosophy, Culture, Organizational Culture

Giriş

1980'lerin başlarında örgüt kültürü kavramının önem kazandığı görülmektedir. Bu dönemde dört temel kitapta örgüt kültürü kavramı incelenmiştir:

Ouchi, 1981, Z Teorisi: Amerikan İşletmeleri Japon Rekabetini Nasıl Karşılatabilir,

Pascale and Athos, 1982, Japon Yönetim Sanatı: Amerikan Yöneticiler İçin Kılavuz,

Deal and Kennedy, 1982, Kurum Kültürleri: Kurumsal Yaşamın Adet ve Gelenekleri,

Peters and Waterman, 1982, Mükemmeli Arayış: Amerika'nın En Başarılı Şirketlerinden Dersler.

Bahsi geçen kitaplarda, Amerikalı yöneticilerin Japonlara karşı üstünlük sağlamak için yapması gerekenler anlatılmıştır. Bu kitaplarda, işletmelerin örgütsel performans ve rekabet üstünlüğü sağlanmasında belirleyici unsurun örgüt kültürü olduğu ifade edilmiştir (Erkmen, 2010:1-2, Cameron ve Quinn, 2021).

Bazı şirketlerin benzerlerine göre daha başarılı sonuçlar alması, ilginin örgüt kültürüne yönelmesini sağlamıştır. Japon şirketlerindeki yönetim tarzları incelenerek, başarının sebebi olarak örgüt kültürü ağırlıklı olarak incelenmeye başlanmıştır.

Örgüt kültürü ile ilgili yapılan bazı tanımları şöyle sıralayabiliriz:

1. Örgüt kültürü, örgütlerde sosyal ve ekonomik ilişkileri düzenleyen, örgüt üyelerinin karşılaştığı sorunlara çözümler getiren inanç ve değerlerdir (Güney, 2020c:184).
2. Örgüt kültürü, örgütlerde işlerin nasıl yapıldığına dair görüşlerdir (Vural, 2018:40-41).
3. Örgüt kültürü, özel davranışları ortaya çıkaran ve örgüt üyeleri tarafından paylaşılan varsayımlar ve değerlerden oluşan sistemdir (Erkmen, 2010:5).
4. Örgüt kültürü, örgütün iç ve dış çevredeki sorunları çözerken keşfettiği ve olumlu sonuçları nedeniyle önem verilen, örgüt üyelerinin öğrenmesi istenen değerlerdir (Doğan, 2018:104).

5. Örgüt kültürü, bir örgütte işlerin nasıl yürütüldüğü sorusunun cevabı ve çalışanların paylaştığı ortak anlayıştır (Bakoğlu, v.d., 2016:19-21).
6. Örgüt kültürü, örgüt üyelerinin davranışlarını doğrudan etkileyen ve insanları tanımlamak için kullanılan bir terimdir (Karadirek ve Genç, 2020:10).
7. Örgüt kültürü, örgüt üyelerinin hangi davranışların doğru, hangi davranışların yanlış olarak değerlendirildiğini gösteren değerlerdir (Tutar, 2017:196)
8. Örgüt kültürü, örgüt üyelerinin paylaştığı, anahtar değerler, standartlar, inançlar ve davranışlardan oluşan sistemdir (Çetin, 2020:12).
9. Örgüt kültürü, örgüt üyelerinin benzer davranışlar, tutumlar ve işbirliği içinde olmasını sağlayan olgudur (Eren ve Özdemirci, 2018:189).
10. Örgüt kültürü, örgütü benzerlerinden ayıran, örgüt üyelerinin katkısıyla zamanla oluşan ve örgüt üyeleri tarafından kabul edilen davranış ve normlar toplamıdır (Barut ve Onay, 2018:183).
11. Örgüt kültürü, örgüt üyelerinin davranışlarını yönlendiren, üyeleri ortak amaçlar için birleştiren inanç ve sembollerin oluşturduğu sistemdir (Akgündüz, 2013:4).
12. Örgüt kültürü, örgüt üyelerinin örgüt içindeki ve dışındaki ilişkilerini düzenleyerek örgütün geleceğini etkileyen, örgüt üyelerince kabullenilmiş tutumlar, değerler ve normlardır (Bakan, 2008:7).
13. Örgüt üyelerinin çalışmalarına yön veren, örgüt üyelerini bir arada tutan norm, değer ve inançlardan oluşan bir güçtür (Güney ve Mansurova, 2017:37)

Kültür “insanlığın doğayla mücadelesi sonucunda çözüm olarak ortaya koyduğu maddi ve soyut çözümler” olarak ifade edilmiştir. Örgüt kültürü de bir kurumun karşılaştığı sorunlara bulduğu çözümlerin zamanla kalıcı hale gelmesi ve örgüte sonradan dahil olan kişilere aktarılan değerler olarak ifade edilebilir.

Yukarıdaki tanımlara bakıldığında, örgüt kültürünün inanç ve değerler gibi soyut özelliği ifade edilirken, bazı tanımlarda “Burada işler böyle yürür” ifadesi ile işlerin yapılış şekline vurgu yapılmıştır.

Bu şekliyle, örgüt kültürünün görünen özelliği vurgulanmaktadır. Bazı tanımlarda ise örgüt kültürünün sembol, dil, mitler gibi unsurlardan oluştuğu ifade edilmiştir.

Yukarıdaki tanımlardan hareketle örgüt kültürünü; örgüt yeleri tarafından sorunları çözme için geliştirilen, örgüte yeni katılan üyelere aktarılan ve sembol, varsayımlar, hikayeler şeklinde ifade edilen bir sistem olarak tanımlayabiliriz.

Kültürün Kavramsal Çerçevesi

Gündelik hayatta kültür kavramı sanat, davranış, uygarlık, folklor, konuşma, giyinme, yaşam tarzı gibi pek çok olguyu karşılamak için kullanılmaktadır.

Kültür ilk etapta bir toplumun genel yaşam biçimi olarak düşünülse de kültür kavramı, tanımlamasında görüş birliğine varılamayan kavramlardandır. Kültür kelimesi soyut ve maddi unsurların karşılığı olabilmektedir.

Kültür kelimesinin tarımla ilgili bir kavram şeklinde ortaya çıktığı düşünülmektedir. Kültür kelimesi kaygı, inanışlar gibi soyut anlamının yanında insanların ürettiği her türlü aleti simgeleyen somut anlamda da kullanılmıştır.

Bir toplulukta yaşayan insanın ömrü boyunca edindiği tüm öğrenmeler kültürü oluşturmaktadır. Dünyaya henüz adım atmış birey, dinini, konuşmasını, yaşam tarzını, teknik bilgiyi bir kültür çevresi içinde öğrenmektedir.

Doğa karşısında güçsüz olan insanlar doğaya karşı mücadeleyi, bir araya gelerek, toplum halinde yaşayarak göstermişlerdir.

Kültür kavramının Latince edere-cultura yani toprak kültürü kelimelerinden oluştuğu savunulmakla birlikte Latince yetiştirmek, korumak gibi anlamları olan colere sözcüğünden gelen cultura kelimesinin de kültürü ifade etmek için kullanıldığı görülmektedir.

Tarımsal etkinlikleri ifade etmek için kullanılan cultura kelimesi; onarmak, ekip biçmek, eğitmek, inşa etmek anlamlarını ifade eden colere fiilinden üretilmiştir. Romalılar doğal süreç dışında insan emeği sonucunda oluşan bitkileri cultura sözcüğüyle ifade etmişlerdir.

Günümüzde de sera ortamında yetiştirilen bitkiler kültür bitkisi olarak ifade edilmektedir (Güney, 2020a: 23-24, Oğuz, 2011:125, Doğan, 2018:10, Güvenç, 2020:122). Kültür kavramının ortaya çıkışı somut bir olgu olan tarım merkezlidir.

Tarımsal etkinlikler için kullanılan cultura sözcüğü kültür kelimesinin çıkış noktasını oluşturmaktadır. Kelime gücünü geçmiş dönemlerin temel ekonomik ve sosyal uğraşının tarım olmasından almaktadır.

İnsanların doğayla mücadele süresince ve birbirleriyle ilişkileri sonucunda edindikleri davranış kalıplarının temelinde kültür bulunmaktadır. İnsanların güç durumlardan çıkmak adına buldukları çözümler zamanla kalıcı hale gelerek kültürün oluşmasını sağlamıştır.

Kültürün Adlandırılma Süreci

Kültür kelimesi İngilizceye culture şeklinde XV. yüzyıl başlarında geçmiştir. Ve çiftçilik, doğal büyüme süreci gibi anlamlarda kullanılmıştır. Kültür kelimesinin soyut olguları karşılamak için kullanılması kırılma noktasını oluşturmuştur.

Romalı filozoflar Cicero ve Horaitus kültür kavramını insanın eğitilmesini ifade etmek için kullanmışlardır.

Cicero'nun insan nefsinin terbiyesi olarak kullandığı "culture animi" günümüzde de bireyin topluluk içerisinde belirli ilkelere göre davranması, karakter sahibi olma anlamları için kullanılmaktadır.

Voltaire tarafından culture sözcüğü, insan zekâsıyla ilişkilendirilerek, insan zekâsının gelişim evrelerini ifade etmek için kullanılmıştır.

XVIII. yüzyılın sonlarıyla beraber kültür kavramı tekil anlamından uzaklaşarak; bir topluluğun, bir halkın düşünce ve değer birliğini oluşturan düşünsel, sanatsal, teknik varlıklar olarak kullanılmaya başlanmıştır. Böylece kültür kavramıyla bir toplumu oluşturan tüm unsurlar ifade edilmeye başlanmıştır.

J. G. Herder tarafından kavram, toplumlar arasındaki kültürel farklılıklar ve bir topluluk içerisindeki gruplar arasında farklı kültürel özellikleri ifade etmek için "kültürler" şeklinde kullanılmıştır (Oğuz, 2011: 126-127, Karadirek ve Genç, 2020: 5-10, Güvenç, 2020:121-129).

Başlangıçta tarımsal etkinlik gibi somut olguları karşılamak için kullanılan kültür kavramı zamanla soyut olguları karşılamak için kullanılmaya başlamıştır.

İnsanın belirli ilkelere göre davranmasını ifade ederek başlayan soyutlaştırma zamanla zekânın gelişim evrelerini ifade etmek için kullanılmıştır.

Kültür ifadesi “kültürler” şeklinde kullanılarak, farklı toplulukların kendilerine özgü kültürel özellikler gösterebileceğini hatta topluluk içerisinde de grupların kendine özgü kültürel özellikler gösterebileceği ifade edilmiştir.

Toplum üyesi olan insanın, kültür konusunu oluşturan olguyu öğrenmesiyle kültür oluşmaktadır. Kültür ve insan arasında sürekli ve karşılıklı bir etkileşim bulunmaktadır.

Kültür kavramı ilk defa Alman sözlüğünde 1793 yılında “insanların maddi ve manevi üretiminde gerçekleşen etkin ve yaratıcı faaliyetler bütünü” şeklinde yazılı hale getirilmiştir.

Birçok bilim insanı tarafından Taylor’un tanımı kabul edilmektedir. Edward Taylor; bilgi, iman, örf ve adetler, alışkanlıklar ve yeteneklerin oluşturduğu bir bütünü ifade etmek için Cultur sözcüğünü kullanmıştır (Güney, 2020a: 24-25, Tutar, 2017:7, Güvenç, 2020:122).

Kültür kavramının XVIII. yüzyıla kadar sözlüklerde yer etmemesi kayda değerdir. Kavramın tanımlanmasında görüş birliği olmasa da sözlükte tanımın sınırlarının çizilmesi önemli bir gelişme olarak kabul edilebilir.

Williams, kültürün anlam kronolojisinin; ürün kültürü, hayvan kültürü ve insan zihninin kültürü şeklinde bir sırayı takip ettiğini ve XVIII. yüzyılla birlikte topluluğun genel yaşamını şekillendiren soyut dinamikleri ifade ettiğini belirtmiştir.

İngilizler ve Fransızların bir dönem kültür kelimesi yerine uygarlık kelimesini kullandıkları görülmektedir. Uygarlık kelimesinin İngilizce karşılığı olan Civilization incelendiğinde, Civil (kent) kelimesinden türetildiği, uygarlık ile kentsel yaşamın ifade edildiği görülecektir.

Doğuda ise kent anlamına gelen Medine sözcüğünden türetilerek kullanılan medeniyet sözcüğü görülmektedir (Doğan, 2018:11, Oğuz, 2011:126-127).

Günümüzde ideal davranış kalıplarını yansıtan bireyi tasvir etmek için kültürlü sözcüğü yerine medeni, uygar sözcükleri de kullanılmaktadır. Buradaki kullanım ile kültür, toplumun geneli tarafından yansıtılan ortak davranış kalıpları yerine toplum içerisindeki belirli bir zümrenin sahip olduğu, idealize edilmiş soyut olguları karşılamak için kullanılmaktadır.

Alfred Kroeber ve Clyde Kluckhohn 1952 yılında yaptıkları çalışmada kültürle ilgili 164 farklı tanıma ulaşmışlardır. Mejujev, birçok kültür tanımının ortaya çıkmasını kültür kavramının bilimsel, toplumsal ve tarihsel boyutlarının olmasına bağlamıştır.

Kültür kavramı antropolojide teknik anlamıyla ilk defa 1865 yılında Taylor tarafından kullanılmıştır. (Aktan, 2007:2, Güvenç, 2020:121, Oğuz, 2011:125). Kavramın tanımıyla ilgili bu kadar farklılık, tanımlayan çevrelerin kültüre olan bakış açıları ile açıklanabilir.

Kültür içeriği gereği pek çok disiplini ilgilendirebilmektedir. Bu durum farklı tanımların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır.

Toplumların maddi ihtiyaçlarını gidermek için ürettiği teknik sistemler ve örfler, adetler, gelenekler gibi ilişki sistemleri kültürü oluşturmaktadır (Güney, 2020b: 93).

Hoftstede, kültürü kolektif zihinsel programlama olarak ifade etmiştir. Bu ifadeyle, kültür bireylerin yalnız başına özelliklerini ifade etmek yerine bir grubun, bir coğrafi bölgenin veya bir ulusun ortak özelliklerini kapsamaktadır.

Topluluklar arasındaki kültür farklılıkları kolektif zihinsel programlamanın farklılığından ortaya çıkmaktadır. Topluluktaki ortak paylaşımlar kültürü oluşturmaktadır. Kültür, bir topluma kendini ait hissedilen insanların inanç, değer ve normları paylaşmasıdır (Karadirek ve Genç, 2020: 5-7).

Kültür sözcüğünün ilk kullanıldığı dönemlerde, ekonomik ve sosyal yaşam tarım temelli bir yaşamdı, dolayısıyla o dönemde oluşan kavramların tarımsal temelli olması olağan görülmelidir.

Yetiştirmek, ekmek, biçmek anlamlarıyla vücut bulan kültür kavramına süreç içerisinde soyut anlamlar yüklenmiştir. Kavram günümüzde daha çok; örf, adet, gelenek, görenek, sanat, dil, folklor gibi soyut olguları karşılamak için kullanılmaktadır.

Toplum ve kültür iç içe geçmiş iki unsurdur. Kültürden bahsedebilmek için mutlaka bir insan topluluğunun olması gerekir. İnsanların organize olarak bir arada yaşamaları toplumu oluştururken, toplumun ahenk içerisinde varlığını devam ettirmesi kültür sayesinde olmaktadır.

Kültürün Tanımsal İçeriği

İnsanoğlunun dünyaya ayak basmasından günümüze kadar yarattığı hukuk, etik, görgü kuralları, bilim, teknik, sanat, tıp, mimari vb. bütün maddi ve soyut çıktıları kültürü oluşturmaktadır.

Kültür konusunda yapılan tanımlardan bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

1. Kültür, bir toplulukta yaşayan insanın öğrendiği; bilgi, gelenek, görenek, din ve teknik becerilerdir (Güney, 2020b: 96-97).
2. Kültür, doğanın sunduklarına karşılıklı insanoğlunun meydana getirdiği bütün unsurlardır (Erkenekli, 2013: 152).
3. Kültür; insanların bir arada ve doğayla mücadele halinde yaşamalarının sonucunda ortaya çıkan sorunların üzülmesi sürecinde kazanılan ve olumlu sonuçları nedeniyle topluma yeni dahil olan insanlara da ğretilemeye gayesinde olunan gelenekler, görenekler, inançlar, deneyimler, teknikler ve yöntemlerdir (Doğan, 2018: 16).
4. Kültür, toplumun öğrendiklerini daha sonra eğitimle yine topluluklara aktardığı bir içeriktir (Güvenç, 2020:129).
5. Kültür, bir çevrede yaşayan insanlar arasında inanç, değer ve normların paylaşılması sistemidir (Karadirek ve Genç, 2020: 5-8).
6. Kültür, toplumda yaşayan bütün insanları birbirine bağlayan ve bu insanlar arasında dayanışmayı meydana getiren, dini, ahlaki, akli, ekonomik esaslardır (Tutar, 2017: 12).
7. Kültür, insanlarca paylaşılan, kabul edilen, bazen değeristirilen, önceki nesilden alınıp sonraki nesillere aktarılan, inançlar, değerler ve normlardır (Nişancı, 2012: 1282).
8. Kültür, insanların ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla kullanılan araç ve gereçler ile gelenek, görenek vb alışkanlıkların tümüdür. (Gençkaya ve Demirci, 2018:59)
9. Kültür, insanların gereksinimlerini karşılamak amacıyla ürettiği maddi ve manevi bütün unsurlardır (Güney, 2020a: 25).
10. Kültür, toplumlarda gelenek halinde devam eden; duygu, düşünce, dil, sanat ve belli bir alandaki sistemli bilgidir. (Aktan, 2007: 2)

Yukarıdaki tanımlardan hareketle kültürü; topluluk halinde yaşayan insanların ihtiyaçlarını karşılamak için ürettiği, doğal süreçler dışında insanların katkısıyla meydana gelen ve sonraki nesillere aktarılan maddi ve soyut unsurların tamamıdır şeklinde tanımlamak mümkündür.

Doğanın sunduklarına karşı insanların etkileşimiyle ortaya konan; örf, adet, hukuk, müzik, folklor, konuşma, davranış şekilleri, değerler, inançlar, mimari, bilim, sanat gibi her türlü unsur kültürün kapsamı içine girmektedir.

Sonuç

Dünyadaki canlılar içerisinde insana atfedilen değer onun kültür oluşturma yeteneğiyle ilgilidir. İnsan, diğer canlılarla karşılaştırıldığında, doğayla mücadelesi sonucunda maddi unsurlar ve soyut yaşantı kalıpları oluşturmuştur. İnsanın doğa karşısındaki fiziki güçsüzlüğü, çareler üretmesini zorunlu kılmıştır.

Kültür; toplum, işletme ve insanlar için önem arz etmektedir. Kültürün oluşumunda insan olmakla birlikte, insanın sürekliliğinde de kültürün etkisi bulunmaktadır. Bir toplumdaki sosyal yaşam, üretim, bilim, sanat ve eğitim düzeyini kültür belirlemektedir.

Gündelik hayatta kültür kavramı sanat, davranış, uygarlık, folklor, konuşma, giyinme, yaşam tarzı gibi pek çok olguyu karşılamak için kullanılmaktadır.

Kültür ilk etapta bir toplumun genel yaşam biçimi olarak düşünülse de kültür kavramı, tanımlamasında görüş birliğine varılamayan kavramlardandır. Kültür kelimesi soyut ve maddi unsurların karşılığı olabilmektedir.

Toplum üyesi olan insanın, kültür konusunu oluşturan olguyu öğrenmesiyle kültür oluşmaktadır. Kültür ve insan arasında sürekli ve karşılıklı bir etkileşim bulunmaktadır.

Kültür kavramı ilk defa Alman sözlüğünde 1793 yılında “insanların maddi ve manevi üretiminde gerçekleşen etkin ve yaratıcı faaliyetler bütünü” şeklinde yazılı hale getirilmiştir. Birçok bilim insanı tarafından Taylor’un tanımı kabul edilmektedir.

Edward Taylor; bilgi, iman, örf ve adetler, alışkanlıklar ve yeteneklerin oluşturduğu bir bütünü ifade etmek için cultur sözcüğünü kullanmıştır.

Kültür kavramının XVIII. yüzyıla kadar sözlüklerde yer etmemesi kayda değerdir. Kavramın tanımlanmasında görüş birliği olmasa da sözlükte tanımın sınırlarının çizilmesi önemli bir gelişme olarak kabul edilebilir.

Kaynakça

- Akgündüz, Y. (2013). Kâr Amacı Gütmeyen Konaklama İşletmelerinde Örgüt Kültürü ve Liderlik İlişkisi. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4.
- Aktan, C. C. (2007). Bir Sosyal Sabit Sermaye Olarak Kültür. *Pazarlama ve İletişim Kültürü* , 1-11.
- Bakan, İ. (2008). Örgüt Kültürü ve Liderlik Türlerine İlişkin Algılamalar İle Yöneticilerin Demografik Özellikleri Arasındaki İlişki: Bir Alan Araştırması. *Kahramanmaraş Üniversitesi İİBF Dergisi*, 10(14).
- Bakoğlu, R., Aşkun, O., & Yıldırım, H. (2016). *Türkiye'de Kamu Kurum Kültürü*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Barut, Y., & Onay, M. (2018). Örgüt Kültürü ve Liderlik Tarzı Anlayışında Yeni Argümanlar: Manisa Vestel Fabrikasında Bir Çalışma. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 3(1).
- Binbir, S. (2019). Örgüt Kültürünün Toplam Kalite Yönetimi ve Altı Sigma Yaklaşımı Üzerindeki Etkisi. *Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi*, 75.
- Güney, S. (2020). *Davranış Bilimleri*. Ankara: Nobel.
- Güney, S. (2020). *Liderlik*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Güney, S. (2020). *Örgütsel Davranış*. Ankara: Nobel Yayın.
- Güney, S., & Mansurova, S. (2017). İşletmelerde Dönüşümcü Liderlik Davranışlarının Örgüt Kültürüne Etkisi Ve Bir Uygulama. *Anadolu Bil MYO Dergisi*(52), 37.
- Güvenç, B. (2020). *İnsan ve Kültür*. İstanbul: Boyut Yayıncılık.
- Karadirek, G., & Genç, K. Y. (2020). *Örgüt Kültürü*. Ankara: Astana Yayınları.

Köksal, K. (2007). Yükseköğretimde Örgüt Kültürü ve Alan Araştırması. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.

Köse, S., Tetik, S., & Ercan, C. (2001). Örgüt Kültürünü Oluşturan Faktörler. *CBÜ Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 228.

Köse, S., Tetik, S., & Ercan, C. (2001). Örgüt Kültürünü Oluşturan Unsurlar. *Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 7(1), 222.

Mirze, S. K. (2021). *Liderlik Teori ve Uygulama*. İstanbul: Beta Basım Yayım.

Nişancı, Z. N. (2012). Toplumsal Kültür-Örgüt Kültürü İlişkisi ve Yönetim Üzerine Yansımaları. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1282.

Oğuz, E. S. (2011). Toplum Bilimlerinde Kültür Kavramı. *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 123-137.

Özkalp, E., Varoğlu, A., Varoğlu, D., Kirel, A. Ç., & Acar, P. (2019). *Örgütsel Davranış*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.

Tutar, H. (2017). *Örgüt Kültürü*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Uzun, H. (2020). *Liderlik Tarzları ve Örgütsel Kültürün Örgütsel Bağlılık Üzerindeki Etkisi İletişim Sektöründe Bir Uygulama*. Zonguldak : Yayınlanmamış Doktora Tezi.

Varoğlu, A. (2019). *Örgütsel Davranış*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.

Vural, Z. B. (2018). *Kurum Kültürü*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Yeşil, S. (2013). Kültür ve Kültürel Farklılıklar: Liderlik Açısından Teorik Bir Değerlendirme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(44), 53.

Yıldız, G. (2017). *Örgüt Kültürünün Özel ve Devlet Hastanelerinde Görev Yapan Hemşirelerin Örgütsel Vatandaşlık Davranışları Üzerine Etkisi Ve Bir Uygulama*. İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi